

Da li smatraš da su razlike u pogledima na prošlost nepremostive? Želiš da saznaš više i da se upoznaš sa drugačijim perspektivama koje se tiču prošlosti? Smatraš li da postoje činjenice oko kojih se možemo svi složiti? Želiš li da budeš deo procesa koji teži stvaranju bolje budućnosti za tebe i za druge?

" Prošlost se nastavlja "

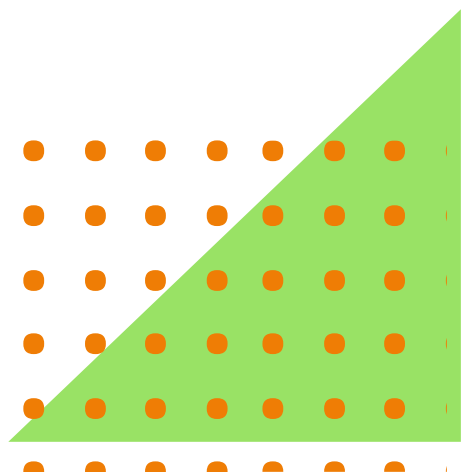
Program "Prošlost se nastavlja" zasnovan je na uverenju da je stabilna i mirna budućnost naša osnovna odgovornost a da ona mora biti utemeljena na uzajamnom razumevanju i poštovanju civilizacijskih vrednosti.

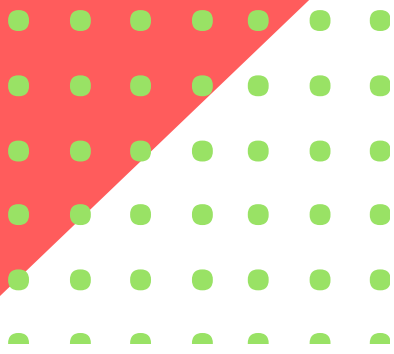
Program 'Prošlost se nastavlja' nudi ti priliku da napraviš generacijski iskorak i da zajedno sa mladima iz regiona učestvuješ u stvaranju novog pogleda na prošlost koja nas je do sada razdvajala. Ovaj program te stavlja u poziciju autora/autorke publikacije "Zajednički narativi" i daje ti mogućnost učenja kroz studijske posete mestima u regionu, upoznavanja novih ljudi i diskusije sa 'svedocima vremena' kao i istaknutim regionalnim i svetskim stručnjacima za pitanja istorije, dijaloga i pravde.

Program će trajati godinu dana i sastojće se iz **3 faze**. Program počinje konferencijom pod nazivom "**Donesi svoju istoriju**"/"**Bring Your Own History**" koja će biti održana u **Beogradu, 28.-31.3.2018.godine**.

Celokupan proces (susreti, dijalozi i studijski rad) biće dokumentovan, a krajnji rezultat rada mladih – **publikacija "Zajednički narativi"** – biće javno objavljena i promovisana u svim državama u regionu.

Program će trajati do aprila 2019. godine

Tok programa:

Faza I : *Bring Your Own History/Donesi svoju istoriju konferencija i treninzi*

Program će započeti okupljanjem 120 mladih ljudi iz Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Kosova na višednevnoj regionalnoj konferenciji pod nazivom „Bring Your Own History“ (Donesi svoju istoriju) tokom koje će svako izneti svoje znanja i perspektivu događaja iz nedavne prošlosti stečene kroz društvo, porodicu i kontekst u kojem živi. Cilj seminara je da, učesnici/ce predstavne neke dominantne narative te da kroz predavanja o istorijskom dijalogu steknu nova znanja i iskustva, kako bi kritički sagledali svoj kontekst i perspektivu, ali i perspektive drugih.

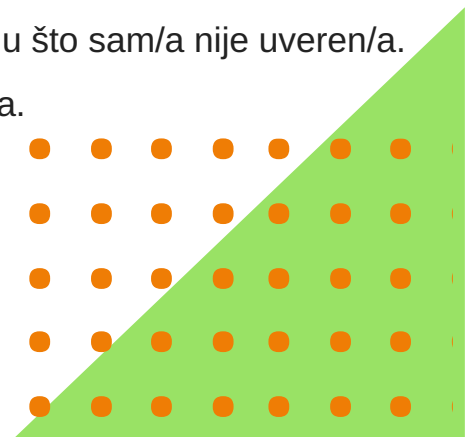
Faza II : *Radni seminar i studijska putovanja*

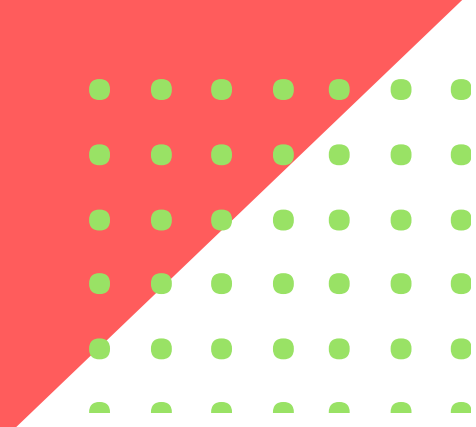
Na kraju prvog seminara učesnici/ce će se u zavisnosti od interesovanja, podeliti u više studijskih grupa i podgrupa, a za svaku će se održati poseban seminar kako bi se detaljno ispalnirao dalji rad. Grupe će takođe, kroz organizovana studijska putovanja tokom programa, posetiti mesta zločina i kršenja ljudskih prava o kojima će raspravljati i istraživati.

Faza III : *Rad na zajedničkim narativima*

Učesnici/ce će potom raditi na narativima o kontroverznim pitanjima iz nedavne prošlosti oko kojih su naša društva duboko podeljena. Učesnici/ce biće podsticani da se u radu što više oslanjaju na utvrđene činjenice i relevantne dokumente te će im stručni tim biti na raspolaganju za mentorstvo, diskusije i sva pitanja koja su vezi sa temama. Sasvim je moguće da se neće svi učesnici/ce složiti oko pojedinih narativa ili njihovih delova. I to je u redu.

Niko neće biti primoran da stane iza nečega sa čime se ne slaže i u što sam/a nije uveren/a. Stoga je moguće da ćemo za pojedine događaje imati više narativa.

Na prostoru država nastalih nakon raspada bivše Jugoslavije danas postoji više različitih formalnih i neformalnih verzija prošlosti i ratovima devedesetih godina.

Ovi ratovi ostavili su nam u nasleđe prekinute i uništene veze nekad povezanih društava. Naši političari nisu naučili lekcije iz sukoba koji su se odigrali već njihovo manipulisanje prošlošću često rezultira novim netrpeljivostima, mržnjom i neizvesnošću za mlade ljude i buduće generacije.

Međusobno neprijateljstvo u odnosima susednih država i društava najveća je prepreka upravo mladim ljudima koji žele rasterećeno da putuju, sarađuju i da druženje sa njihovim vršnjacima ne zavisi od državljanstva koje imaju, mesta gde su rođeni, jezika kojim govore...

Takođe, nedostatak konstruktivnog ulaganja u odnose u regionu i problemi koji iz toga proilaze, najštetniji mladim ljudima. Istovremeno, različiti pogledi na prošlost izazivaju probleme unutar naših društava gde se učenici, upravo zbog izbegavanja dijaloga neretko dele u školama.

Ovim se netrpeljivosti samo osnažuje a razlike produbljuju.

Pridruži se timu od **više od 100 mladih ljudi iz pet država** koji će zajednički kritički sagledati postojeće mitove i zajednički poslati snažnu poruku političarima da su dijalog i saradnja mogući.

Co-funded by
the European Union

Robert
Bosch
Stiftung

